САНА ОЛОХ

ЧУРАПЧЫ УЛУУЬУН ҺАҺЫАТА.

ХАҺЫАТ 1931 СЫЛ АЛТЫНЫҺ 10 КҮНҮТТЭН ТАХСАР.

№ 78 (8031). ✦ 1996 сыл от ыйын 6 күнэ. Субуота. ✦ Сыаната 1084 солкуобай.

РФ ПРЕЗИДЕНИН БЫЫБАРЫН ИККИС ТҮҺҮМЭҔИН ТҮМҮГЭ

От ыйын 3 күнүгэр Российскай Федерация Президенин быыбарын иккис түһүмэҕэр улууспут үрдүнэн быыбардааччылар 87 бырыһыаннара куоластааһынга кытыннылар.

Ельцин Борис Николаевич иһин быыбардааччылар 63,9 бырыһыаннара (5931 киһи), Зюганов Геннадий Андреевич иһин 32,7 бырыһыаннара (3033 киһи) куоластаатылар.

Улуустаађы быыбар комиссията.

Ээрдэлиибит!

Күндүтүк саныыр дьоммутун, Хайахсыт нэһилиэнин олохтоохторун Герой-ийэни Парасковья Осиповна уонна сэриигэ, үлэ ветеранын Василий Петрович ПЕТРОВТАРЫ кыһыл көмүс сыбаайбаҕытыгар итинник, истинник, истинник эҕэрдэлиибит. Оҕолоргутугар субэ-сарсы, өйөбүл буолан үһүнтан-үһүнүк, мылдьыбакка-сүүнэккэ, дьоллоохтук-соргулаахтык олоруоххутун баҕарабыт.

Аймахтарыттан Дьячковскайдар, Пермяковтар, Петровтар, Сухариновтар, Поповтар дьиэ кэргэттэрэ.

х х х

Күндүтүк саныыр дьоммутун — Хайахсыт нэһилиэнин ытыктанар кырдьаҕас ыалларын, Аҕа дойду сэриитин кыттыылааҕын, үйэтин тухары колхоз салайар үлэһиттэр сылдьыбыт ветеринарнай үлэһит ПЕТРОВ Василий Петровиһы, кини кэргэнин Герой-ийэ ОКОНЕШНИКОВА Парасковья Осиповнаны олохторун холбоон олорбуттарын 50 сылынан истиһик, истигинэн эҕэрдэлиибит.

Кырдьары билбэккэ, өссө даҕаны дьоҥнутун-сэргиһитин үөрдэ сылдьар гытыгар, эйиги дьиэ кэргэгиҥ, оҕолоргутугар, сиэнэргитигэр кытаанах доруобуйаны, үлэҕэ, үөрэхтээ сатаһыныларын баҕарабыт.

Хайахсыт нэһилиэгин дьаһалтата, баһылык хаһаайыстыбатын ассоциацията.

х х х

Күндүтүк саныыр дьүөгэбитин, үлэ ветеранын, Мутудай нэһилиэгин олохтоохтуун Пелагея Илларионовна НОВГОРОДОВАНЫ 70 сааскын туолбукунан мас сүрэхтэн итинник эҕэрдэлиибит. Бабарабыт ыалдьыбакка-сүүнэккэ, үһүн үйэлээн этэҥэ олороргор.

Чурапчыттан Балбаара, Кэтэрина, Настаа Оконешниковтар, Маайа Пермякова, Баллаайа Федотова, Татыйаана Сивцева, Мугудайтан Настаа, Дора Даниловалар, Боккуойа Пермякова, Маайпа Аммосова, Өкулүүн Крюкова, Өрүүнэ Сивцева, Шура Оконешникова.

х х х

Күндү коллегабытын, сибээс ветеранын МАКАРОВ Николай Прокопьевиһы 70 сааскын туолбукунан итинник, истинник эҕэрдэлиибит. Бабарабыт собулаан олохсуйбут Мындаҕаайыгар үһүнтан-үһүн дьоллоох-соргулаах олоҕу, барыы үтүөнү, кэрэни.

«Сахателеком» Чурапчытаађы филиалын коллектива.

х х х

Барыы талтыыр, убаастыыр күн-күбэй ийэбитин Анна Петровна ФИЛИППОВАНЫ 60 сааскын уонна эмарах аҕабыттан Александр Васильевиһы кытта ыал буолан олорбуккут 40 сылын туолар үбүлүйэйгүтүнэн итинник, истигинэн эҕэрдэлиибит.

Эйиги алта оҕоҥу төрөтөн, ыһаҕын, дьон-сэргэ киэн туттар үлэһиттэрэ, ыаллара оҥорторбуккутун, сиэнэргитин улаатыныарыыга элбэх сыраҕытын-харыҕытын биэрэҕит. Бэйэҕит эдэр саастыгыттан бочуоттаах сынньалаҥҥа тахсыаххытыгар диэри төрөөбүт Чакыргытыгар күүскүтүн-күдэхтиитин харыстаабакка үлэлээн, нэһилиэк олохтоохторун ытыктабыллыбыттар.

Кырдьарга кыайтарбакка, биһиги ортобутугар үөрэ-көтө, үһүнтан-үһүнүк олорорбутугар, сүбэ-ама буола сылдьаргытыгар барҕа баҕарабытын тиэрдэбит.

Оҕолоргут, кэйиттэргит, күтүөттэргит, сиэнэргит Филипповтар. Кузьминнар, Новгородовтар.

х х х

Хайахсыт нэһилиэгин ытыктанар ыалларын, тыыл, үлэ ветеранарын Николай Васильевич ФИЛИППОВЫ, кини кэргэнэ Анастасия Ивановна ФЕДОТОВАНЫ 70 сааскытын туолбукпутунан уонна олоххутун холбообукпут 45 сылынан истиһик эҕэрдэлиибит, чэгиин-чэбдик доруобуйаны, үһүн дьоллоох олоҕу баҕарабыт. Эйигини кытта нэйиэхсит эҥэрдэстин, айыһыһыт аргыстастын диэн алгыыбыт.

Хайахсыт нэһилиэгин дьаһалтата, баһылык хаһаайыстыбаларын ассоциацията.

ЧУРАПЧЫҒА ҮРҮҢ ТҮНАХ ЫҺЫАҔА

Бэс ыйын 21 күнэ үүнэр түүнүгэр Чурапчы дьоно-сэргэтэ, бэрт эрдэттэн тэриллиннэр, Наталиа Чарагар үһүс сылларын күнү көрсө түмүстүлэр. Бэрт тымныы, хаҕыс да түүн буоллар, дьон-сэргэ сүрэтэ көтөҕүллэн, барыы сиэри-туому тутуһан, дьахталлар уонна эр дьоннэр түүлтэҕэ киирэхтээх ааннарыгар тус-туһунан тоҕуорустулар. Быйыл кулуннар, сылгылаах барыы сэргэлэргэ бэлэмнэммиттэр, кырылыыс кыыннэр сыдыы кымыһа бэрт эрдэттэн нитиллибит. Чурапчы сэлиэниэтин дьаһалтатын баһылыга А. Р. Саргыдаев, тыа хаһаайыстыбатын управлениетын начальнига, норуот хаһаайыстыбатын үтүөлээх үлэһитэ В. П. Чичигинаров, культура управлениетын начальнига А. Н. Аммосова, эт-үүт комбинатын директора А. Т. Ноговицын ис сүрэхтэриттэн кыһаллан, сүүрэн-көтөн, барыы тэрээһини үлэлэри кыайа тутан, түох ирдэнэрин барытын бэйэлэрин кыахтарынан булан талан, сүпсүтүрэн, сахалыы иһит-хомуос оҥорторон, ыһыах маҥнайгы түһүмэҕин дьоһуннаахтык көрүстүлэр. СР культуратын үтүөлээх үлэһитэ Н. М. Заболоцкая быйыл үһүс төгүлүн күнү көрсүһүү сиэри-туомун салайан ыытта. Культура управлениетын методистара культура туйгуна Г. Г. Макарова, А. Н. Эверстова күнү көрсүһүү тэрээһиниэр бэрт элбэхтик түбүгүран, барыы хара үлэтин үмүрүтүстүлэр. Алгыстыт культура туйгуна А. Д. Аммосов эмиэ үһүс сылын кэлбит. Дириҥнээҕи Сыныаланс киниэн эдэркээн уолаттара, ыыргыттара алтысчыты арыаллаан биэтинэн киирдилэр. Авал уот оттуллан, алгыс тэлэ этиллэн, сиэнэхтээх аттарга миинэн киирбит быйыл гимназияҕа бүтэр сылгылаах пэһиилэктэрэ айаҥҥарыгар тардылланнар. Кэтэһиннэриллээх буолла эрээри, парад колоннатыгар киирэхтээх 16 нэһилиэк (суола суоҕуһан Соловьевтан ураты)бэрэ тэриннэн киирбиттэрэ көрөн олорор ыһыах дьонун олус кэрэхсэттэ.

Хас биирдии нэһилиэк баһылыктара сорохторо өссө сахалыы таҥнан, симэхтээх аттэнэн, нэһилиэктэрин аатын-суолун тутан, элбэх оҕолоох ыалларын, кинэн туттар чулуу үлэһит дьоннорун, эдэр ыалларын, ыччаттарын, уус-уран самодеятельность талба талааннарын сахалыы таҥыннаран ирдэҕэ кэлбиттэрэ көрүөхэ үчүгэйэ. Дьиэ кэртэн отделын нэһилиэктэрдээҕи үлэһиттэрэ олохтоох культура үлэһиттэригэр быһаччы көмөлөһөн, дьоннорун-сэргэлэрин түмэн киллэрбиттэрэ махталлаах. Ол курдук, быйыл симэхтээх аты хас биирдии нэһилиэк киллэрбит. Олус үчүгэй колоннаны алаҕардар, чурапчылар, хайахсыттар аҕалбыттар. Ву аҕыйах үс сыл иһигэр улууһка сахалыы таҥаны тиктин, кэтин харахха быраҕыллыгына элбээбитэ дьонусэргэни астыннарда. Дьиҥ сахабыт сиэрин сиргэдитэн, омуктуут латын үрдүктүк тутан, таҥнан-симэнэн, киэн туттарбыт көлүөнэттэн көлүөнэҕэ бэриллэн иһэригэр күн-күбэй ийэлэр, итэр-үөрэтэр оскуолалар, культура үлэһиттэрэ кыһаллалларга чахчы даҕаны сахалыы олохтоох улуус буоларбытын кэрэһэлиир.

Хас нэһилиэк, улуус, республика аатын аттатар, киэн туттар дьоннордооҕо доргуччу кэпсиэр.

Үрдүк сэлиэнэрин ортотуһар улуус дьаһалтатын баһылыга, норуот хаһаайыстыбатын үтүөлээх үлэһитэ И. С. Сивцев 66 Герой-ийэлэргэ үрүҥ көмүс илии кэбиһэри, атарҕаны, 45 аҕаларга үчүгэйээн оҥоһуулаах дэбигирдэри дьаһалта аатыттан бэлэх туттарда. Элбэх оҕону төрөтөн, олох суолугар үктэнэрэн, улуус культурата, экономиката сайдыыларыгар төһүү күүс буолбуттарыһан, мэһилиэннээһэ ахсаанын хаһатыыга, саханы сириэдитиигэ, ураанхайы уһаттыыга дьоһуннаах кылааты киллэрсэн үүнэн эрэр эдэр ыаллары үтүө холобуру көрдөрбүттэрин иһин барҕа махтал тылларын тиэрдэрэ. Ыһыах ыалдьыттара улуус дьаһалтата элбэх оҕолоох ыаллары балҕомтолоох сыһыанын, ытык ыһыах күн анаан-минээн киниэри өйдэтэбитин ис сүрэхтэриттэн биһирэтиллэр, сүгүскэниэх бэлэхтэри туттаран, дириҥник сүгүрүйэллэрин тоһоҕолоон көрдөрбүттэрин астыннылар.

Элбэх оҕолоох Герой-ийэлэр кэлин дьиэ кэртэн отдела аһыллыбыттан сылын ахсын киниэри өйүүр, үрдүктүк тутар буолбуттарын иһин итэ отдел начальнига В. Д. Пинигинаҕа, улуус баһылыгар И. С. Сивцевка долгуйан туран махтаналлар, барҕа баһылыка тылларын этэллэр. «Урут биһиги элбэх оҕолоохпутуттан кыбыстар курдук тутарбыт, кыамматтан, ньаҕаран олохтоох биһиги буоларбыт, маннык өрэ тутуу суоҕа», — диэн аһаҕастык билиналлар. Үөрбүт-көппүт, сүргэлэрэ нотоҕуллубут күнкүбэй ийэлэри көрөн долгуйаҕын, киниэлэргэ үһүнтан-үһүн дьоллоох олоҕу баҕарыаххын саныыгын.

Үрүҥ туһах ыһыах үөрүүтүн улуус үнкүүһүт оҕолоро ситэрэн биэрэллэр. Хас нэһилиэк ахсын үгэнүү туруорар үтүөкэн үлэһиттэр баар буолан эрэллэрэ үөрдэр. Бальһай үнкүүлэри бэлэмнээбит Варвара уонна кини кыыһа Туйаара Уаровларга, оҕо музыкальнай оскуолатын учууталга Клара Кириллинаҕа, мутудайдарга, сылаҥнарга, дириҥнэргэ махтал буолуохтун!

Ыһыах бинр саамай үөрүүлээх түгэнинэн улуус холбоһуктаах хорун ыллааһына буолла. Чурапчы сэлиэнэтин олохтоохторо, хас биирдии нэһилиэк ырыаҕа дьоҕурдаах, көхтоох дьоннорэ түмсэн, аһаакминээн хомуллан, ыллаллан, итиннэ 500-чэкэ киһи кыттыбыта үөрүүлээх. Ол эрээри хорукинии түһүлгэҕэ ыллапыт эбитэ буоллар, ыллыллыта уонна дьоннэ көстүүтэ өрдук дьайыылаһара хаалла. Кэлэр да ыһыахтарга, тумэр-тэрийэр буоллахха.

(Бүтүүтүн 2 стр. көр).

ҮБҮЛҮӨНГЭ ЫҢЫРАБЫТ

От ыйын 12 күнүгэр «Кэрэх» рок бөлөх биэс сылларын үбүлүөйэ баллыгынэр. Онно кыттыыны ыллаллар «Тардыы» (Маа), «Табыс» (Хатылы), «Ыллык» (Төлөй), «Туйма» (Толоон), «72» (Дьокуускай), «Чуранчы» (Чурапчы), «Мүрүчээнэ» (Мүрү), «Энгэлэй» (Нам) уонна Бүөкэ Бөтүрүоп, Николай Андросов.

Ырыаны тантааччылар истиэххит эҥэлгэ стиллээх сангалыы, сахалыы ырыалары, жанрга алларгаах дорҕоонутар уйдаран дуоһуйа сынньанаргытыгар ыҥырабыт.

Хадаар нэһилиэгин дьаһалтата, «Хадаар» табаарыстыба.

ЧУРАПЧЫГА ҮРҮҤ ТУНАХ ЫҺЫАҔА

(Бүтүүтэ. Иннин 1 стр. көр).

улуус хоронной коллективтара тэҥэ баҕарар ыыттыахтарын, ыллыахтарын-туойуохтарын сөп эбит диэн санааҕа кэлэҕин.

Ыһыах дьоһуннаах ыалдьыттарынан суруйааччылар В. С. Яковлев—Далан, Н. Е. Федосеев—Дьөһө, Г. Г. Колесов, Н. Е. Винокуров—Урсун, С. А. Попов—Тумат, И. В. Ефимов—Август Мурон, В. Ф. Гольдеров, Н. Г. Дьяконов, профессор Г. Г. Макаров, национальнай теле-радио компания редактора Н. Н. Максимов уо. д. а. буоллулар. Сүгүрүйэр суруйааччыбыт Далан биир дойдулаахтарын иһирэхтик эҕэрдэлээтэ. Опера уонна балет академическай театрын артистара Борис Алексеев, Анна Саввинова, Прокопий Неустроев ырыаларын кэрэхсээн иһиллиннилэр.

Салгыы Доҕордоһуу Алааһыгар түһүлгэлэр аһаллыбыт буолла. Бэйиэл сылгы кымыһа бытыылкаҕа кутуллан хайа да сыллааҕар кинитин атыыга тахсан дьону үөртэ. Атыы эргиэн үлэһиттэрэ элбэх киһини тоҕүрүтүлэ түстүлэр. Аһылык кэмигэр өҕөлөр концертара дьон болҕомтотун тарта. Түһүлгэлээн аһааһын кэнниттэн 14 нэһилиэк «Үрүҥ Уолааннара» күөн көрүстүлэр, күрэс былдьастылар. Кыайыылаахтарынан Павел Саввин, Яков Оконешников, Собакин таҕыстылар.

Олимпийскай хамсааһын 100 сылыгар анаммыт Саха сирин норуоттарын I оонньууларыгар тыа сирин спортсменнарын IV оонньууларын бүтэһигинэн ыытыллыбыт биһиги улууспут түөрт сыллааҕыта уһаппыт спортивнай уотун Бороҕон түһүлгэтигэр атаарар долгутуулаах түгэнэ буолла. Олимпийскай сыл уотун Чурапчы улууһун чиэһин өр сылларга көмүскээбит чулууттан-чулуу ветеран спортсменнарбыт—сүүрүк, 60-с сылларга Дальнай Восток уонна Сибиир зонатын хас да төгүллээх призера Н. Е. Дьячковскай, остуол тенниһигэр Дальнай Восток уонна республика хас да төгүллээх чемпиона А. М. Догордуров, сүүрүүгэ, хайыһарга республика хас да төгүллээх чемпиона, призера Н. В. Захаров, улуус, республика уһун дистанцияҕа сүүрүүгэ хас да төгүллээх чемпиона Е. И. Абрамов, национальнай ыстаныыларга СР уонна Россия спордун маастара В. Ф. Посельскай уо. д. а. ылаллар. Кинилэри дьон: «Бороҕоҥҥо соргулааахтык айаннааҥ, дьоһуннук сылдьыаҥ!»—диэн алгыы хаалаллар.

Биир умнуллубат түгэн—Москваҕа цирковой училищеҕа үөрэнэ сылдьар Одьулуун ыччатарын эҕэрдэ нүөмэрдэрин көрүү.

Алгысчыттар Ф. Н. Иванов, М. Г. Колесова сахалыы кылыһахтаах холку куоластара бар дьону сэргэттэ.

Икки күн тиргиччи ат сүүрүүтэ ыытылынна. Ыччаттарга аналлаах «Үрүҥ түүн», «Ыра санаам утахтара»—модалы көрүү дьоро киэһэлэрэ эмиэ элбэх көрөөччү болҕомтотун тардылар.

Ити курдук ыһыах элбэх киһини түмэн, дуоһуйан, үөрүү-көтүү үктэллээх ааста. Кыаллыбатах өрүттэр—оһуокай. Оһуокай этээччилэр анал кынат дьонноруҥ хомунан, кэһиилэктэрин дьонун түмэн түһүлгэлэрин олохтооһуннара кыаллыбата. «Оһуокай тоҕо саҕаламматый?»—диэн тэрийээччини көрдөөн айҕаммыттар. Оттон оһуокайы тэрийээччи ээрилы иэ муннһан истэр. Дьүүллүүр эбээһинэстээҕэ. Оһуокай түһүлгэтин кини олохтуохтааҕын курдук сыыһа өйдөбүл тахсыбыт. Кэлэр өртүгэр нэһилиэктэр оһуокай этээччилэрин бэйэлэрэ көҕүлүүллэрэ, өйдүүллэрэ, түһүлгэни бэйэлэрэ тэрийэллэрэ ирдэнэр. Оһуокайы сарсыарда церемония саҕаланыар диэри стадионга ыыппыт буоллар, элбэҕи сүүйэрбит хаалла.

Онон тэрээһин өртүгэр итинник көтүтүүлэр уонна күүһү аттаран турууруута кыаллыбатах өрүттэр бааллар эрээри, дьон-сэргэ уопсай үөрүү-көтүү, санаата көдьүүтэ бырааһынньык хаамыытын өрө көтөхтө. Бу курдук өрүүтүн өйдөөн, өйдөнөн, биир түмсүүлээхтик олордохпутуна, үлэлээтэхпитинэ, кыайбаппыттын да кыайыахпыт, сатаабаппытын да сатыахпыт. Улууспут аатын-суолун куруутун кинини тутан, кэлэр да өртүгэр улахан түһүлгэлэри ыытар, тэрийэр буолуоҕуҥ!

Мария ГЕРАСИМОВА,
улуустааҕы культура управлениетын культурнай-сырдатар үлэҕэ методиһа.

Н. Д. СУБУРУУСКАЙ ТӨРӨӨБҮТЭ 100 СЫЛЫГАР

САХА ТӨРҮТ ООННЬУУЛАРЫН КӨҔҮЛЭЭЧЧИ

Николай Дмитриевич Кривошапкин (Субуруускай) Саха сиригэр биллиилээх общественнай-политическай деятель, республика советскай-партийнай уонна хаһаайыстыбыннай салайааччыта, аатырбыт ыһыах командира этэ. Салайааччы быһыытынан үгүс өрүттээх үлэни ыыппыта. Кини биир уратытынан дьонго-сэргэҕэ саха төрүт оонньууларын—ат сүүрдүүтүн, национальнай ыстаныылары, хапсаҕайы, сүүрүүнү көҕүлээччи уонна тэрийээччи быһыытынан киэҥник биллибитэ буолар. Ону дьон-сэргэ сөбүлүүллэрэ.

Көрбүт уонна билэр дьон кэпсииллэринэн, Николай Дмитриевич саар-тэгил уҥуохтаах, эт лыахха, үскэл көрүҥнээх, бэйэтин лаппа кыанар, сымса киһи эбитэ үһү. Ол туһунан тыыл, үлэ ветерана Иван Кривошапкин ахтыытыгар: «Николай Дмитриевич суон, киппэ, бөҕөргүк көрүҥнээҕэ. Оттон атын миннэригэр сылбырҕата, сымсата көрбүт курдук буолара, ыҥыырга тэп гына олоро түһэрэ кэбэҕэйин сөҕөрүм. Кини атын миинэн дьоруолатан иһэрэ эмиэ туспа кэстүү этэ...»,—диэн суруйар. Бэйэтэ кыанар буолан, тустууну, мас тардыһыытын, сүүрүүнү ордук сэргээрэрэ. Кыра саастаах сылгыга олус сыһыаннааҕа, хас да сүүрүк аттаах сылдьыбыт. Бастатан туран, ат сүүрүүтүн пропагандалааччы, тэрийээччи. Үйэтигэр 50-ча аттаммыт, миинэр миигэлэммит. Олор истэригэр үс сүүрүк, икки дьоруо баллара үһү. Сылгыны олус таптыырын, имиэрийэрин-томоруйарын, ардыгар бэтүгүрээн кэпсэтэрин туһунан ахталлар. Дневнигэр 1948 сыл бэс ыйын 9 күнүгэр «Сталин аатынан колхоз бырабылыанньатын председателэ Соловьев Марк Михайлович кытта сүүрүк аттар тустарынан ирэ-хоро кэпсэттим», аны 1949 сыл кулун тутар 5 күнүгэр «Колхоһум дьоно биригэдьиир Кривошапкин К. Г. сылгыһыт Монастырев Е. Е. бириэмийэ ылбыттарыттан наһаа үөрдүм, астынным»—диэн бэлиэтээһиннэри оҥорбут.

Николай Дмитриевич 1927 сыл муус устар 20 күнүгэр кини энэргэ отор-наар буолбатах. Кэлэр ыҥырыылаах, күрэс былдьаһыылаах икки улуус аатырбыт сүүрүктэрэ Халла Элэмэһэ уонна Чыыбыан кыттыылаах сүүрүүнү тэрийбитэ бүгүҥҥэҕэнэ диэри норуокка үөс номоҕуттан тустат. Бу күрэхтэһии туһунан Иван Федосеев «Холорук» диэн кинигэтигэр «Халла Элэмэһэ», Сэмэн Тумат «Иэс толонуутэ» диэн кинигэтигэр «Ытыаламмыт сылгы» уонна «Эдэр саас» сайылыкка Семен Захаров «Кыйыы күөл киллэн мууһугар» диэн кэпсээннэрэ бачаакка тахсан тураллар. «Халла Элэмэһэ» кэпсээнигэр Иван Федосеев Субуруускай уобараһын Николай Дмитриевич Хомпоруунускайынан биэрбит. Айымньыга кини бу күрэхтэһиини сатаатаахтык, сэрэхтээхтик, дьону түмэн, тардан тэрийбитин туһунан суруллар. Ону Хомпоруунускай тылларыттан көрөбүт: «Советскай былаас норуот былыр-былыргыттан кэрэхсээбит оонньуутун-көрүн боппот. Хата, төттөрүтүн, ону сайыннарарга, дьиэгэ норуот оонньуута оҥорорго кыһанар. Бу күрэхтэһиибит икки улуус атааннаһыытыгар, бэрт былдьаһыытыгар, өскө-сааска кубулуйбатар үчүгэй буолуох этэ».

Күрэхтэһиини аһыыга Н. Д. Субуруускай: «Табаарыстаар, саха норуота былыр-былыргыттан үс оонньууну—ат сүүрүүтүн, тустууну, оҕунан ытыыны сөбүлүүрэ. Биһиги, бассабыыктар, норуот ити үтүө үгэстэрин салгыы сайыннарыах, саҥалыы ис хоһоонноох тустаахпыт. Бу күрэхтэһии оҥуоха саҥалааһын эрэ буолуоҕа. Виллан турар, биһиги кыайдарбыт диэн каллахпит, ол эрээри талбаларга эмиэ кыайыыны баҕарабыт. Ким күүстээх, ким үчүгэй бэлэмнээх—ол кыайдын. Ону биэтэк быһаарыаҕа»,—диэбитэ. Халла Элэмэһэ кыайыылаах тахсыбытыгар баһайсыы, айдаан буолбутугар Субуруускай сөптөөх, муударай быһаарыныыны ылбытын Семен Захаров «Кыйыы күөл киллэн муууһугар» диэн кэпсээнигэр аҕабыт: «Айдаан атыыра туран эрдэҕинэ икки улуус улахаммын ытыктабыт дьоно Кустаа Сокольников уонна Н. Д. Кривошапкин—Уот Субуруускай дьон мэргээрдэ иннигэр тахсан илиилэрин өрө уунан-уунан: «Ытыктабыллаах дьоммут, уоскуйуҥ, өрө улуу ааттарбыт күрэхтэһиилэрэ маннык эрэ бүттүө дуу, аатарбыт күрэхтэһиилэрэ маннык эрэ бүтүө сулуу. Эһиги бары билэҕит: үтүө киһи—биир тыл, үтүө ат—биир сүүрүүлээх. Онон сүбэ-ама былаах, үтүө ат—биир сүүрүүлээх. Онон сүбэ-ама быһыытынан эйэлээн тарҕаһыаҕыҥ. Айдааны тардыһыытынан эйэлээн тарҕаһыаҕыҥ. Биһиги икки улуус бэрдэммит, эһиги ааккытыттан биһиги икки улуус бэрдэммит тэбинэттэлэрэ доҕордуу илиибитин тутуһан үөрүүнэн арахсарбытын көҥүллээҥ!»—диэт, бэйэ-бэйэлэрин илиилэрин тутустулар».

Н. Д. Субуруускай ат сүүрдүүтүн өрө тутарын таһынан быһыпастар былчыҥнааахтар, сындалыйбат ингирдээхтэр күрэхтэһиилэрин сөбүлүүрэ, ити көрүҥнэри көҕүлээччи, тэрийээччи буолара. Кини тэрийтэлээбит ыһыахтарын, күрэхтэһиилэрин туһунан билиилэргэ кырдьаҕас көлүөнэ дьон истиҥ иһирэх тылларынан ытыктабыллаахтык ахтан ааһаллар. Персональнай пенсионер Еремей Литвинцев 1958 сыллаахха суруйбут ахтыытыгар ааҕабыт: «1932 сыллаахха Саха Автономиятын 10 сыллаах үбүлүөйүн Н. Д. Кривошапкин Дьокуускайтан тахсан бэйэтинэн салайбыта. Кини тэрийбит Сталин аатынан колхоһа 80 киирэгэйиллэбит ыҥыырдаах атынан парад оҥорбута... Кинини биллибит Бөҕө Тараҕай уонна Уус-Майа бөҕөһө Дойо уолун тустууларын тэрийбитэ. Кинилэргэр Уус-Майаттан атыыласпыт Солоҕууска диэн ата кыттыылаах быһымах атахтаахтар күрэхтэһиилэрин ыыттарбыта».

Болтоҥо олохтооҕо Виктор Филиппович Платонов оҕо сылдьан Субуруускай тэрийбит ыһыаҕар сылдьыбытын туһунан маннык ахтар: «1944 сыллаахха Абаҕалаах диэн алааска буолбут ыһыахха кылыылар, ыстаналыыр, куобахтыыр тустары Субуруускай бэйэтэ хаамыылаан уурталаабыта. Онно сүүрэрин-көтөрүн, ыстанарын курдук көрөр киһим Гаврил Догдонов кэлэ даҕаны тулуппатаҕа, биирдэтэ түһүтэлээн кэбиһэтэ. Кини кыайыытыттан Николай Дмитриевич улахаммык үөрбүт быһыылааҕа, быас буллар эрэ эргийэн кала турара. Аны тустуу саҕаланна. Түһүлгэ ортотугар ырбаахыта суох, төлөрү эттээх-сииннээх, уһун курбуу курдук киһи киирэн туруна кэбистэ. Субуруускай тустуук таһыгар тиийэн баҕалаахтары ыҥыран көрдө даҕаны, ким да оннуттан хамсаабата. Онтон Биэскин Дьаакып аатык чуо дорҕуччу ааттаата. Киһитэ ону эрэ күүппүт курдук туран кэллэ, ырбаахытын уста биэрдэ, кып-кыһыл сирэйэ бэйиэлэйдик мучуйбутунан нэгэлдьиччи хаамах түһүлгэҕэ киирдэ. Субуруускай тустууктар ортолоругар туран норуйан иһэн уҥа илиитин саабылалыы тутан, аллараа диэн садьыйан кэбистэ уонна кэнниттэн тэйэ хаамта... Сыдьаан да көрбөккө хааллым. Субуруускай холкутук хааман тиийэн Дьаакып илиитин өрө көтөхтө уонна хотторбут бөҕөһү түһүлгэ кытыытыгар диэри хонноҕун анныттан ылан арыаллаан таһаарда.

Үлэ Кыһыл Знамята орден кавалера Прокопий Посельскай ахтыытыгар: «Субуруускай саха төрүт оонньууларын сиэрдэрин-туомнарын билэр буолан, иккистээ тыһэрбэр модьуйбатаҕа»,—диэн суруйар. Прасковья Кривошапкина (Кытыгырас Боккуоба) буолбакка, Субуруускай хайҕабылын ылбыппыттан ордук долгуйа үөрбүтүм, атаҕым сири билбэт буолан ылбыта...»,—диэн ахтар.

Ити курдук Н. Д. Субуруускай сахалар төрүт оонньууларын биһирииртэ, пропагандалыыра. Улууска, республикаҕа салайааччы буола сылдьан, Сэбиэскэй былаас олоҕун саҥа булан эрдэҕинэ норуот бу үтүө үгэстэрин умнубатын, быраҕан кэбиспэтин туһугар кыһаллыбыта, үлэлэспитэ. Репрессияҕа кэнниттэн калин да ити дьылаттан туора турдар, кинэг далааһыннаналлар. Онно Николай Дмитриевич киллэрбит кылаата улахан.

Алексей СЛЕПЦОВ,
Болтоҥо нэһилиэгин дьаһалтатын баһылыга.

Эҕэрдэлиибит!

Күн-күбэй Герой-ийэбитин, тыыл, үлэ ветеранын ОКОНЕШНИКОВА Парасковья Осиповнаны, тапталлаах аҕабытын, сэрии, үлэ ветеранын ПЕТРОВ Василий Петровиһы ааспыт дуушаһытын холбоон,дьол-соргу аргыстаах уон оҕону төрөтөн-бүөбэйдээн, ыал буолан бииргэ олорбуккут уйэ аҥарын 40 сыллааах көмүс сибэдьилиэнэн истиҥник эҕэрдэлиибит. Кырдьаргэ кыайтарбакка, оҕолоргутун, сиэннэргитин, аймах-билэ дьонҥутун үөрдэн төрөө буруобут үйэбит тухары олорбут Хайахсыкыт урдук-кэн уһун кэмнэр уңаара турарыгар баҕарабыт.

Оҕолоргут, сиэннэргит, кийииттэргит, күтүөттэргит.

x x x

Чакыр нэһилиэгэр уһун сылларга тракторинньыкка бастыҥ биригэдьиирдэринэн, кыладыылсытынан үтүө суобастаахтык үлэлээбит убаастабыллаах Александр Васильевич уонна Анна Петровна ФИЛИППОВТАРЫ ыал буолан бииргэ олорбуккут 40 сыллаах үбүлүөйгүтүнэн, Анна Петровнаны 60 саастаах туолбуккунан ис сүрэхтэн итиитик эҕэрдэлиибит.

Эһиги барыҥҥылаах үлэҕит, үтүө комоҕут, сүбэҕит-амаҕыт иһин махтанабыт. Баҕарабыт чэгиэн доруобуйаны, уһуннан-уһун дьоллоох-соргулаах олоҕу.

Эрилик Эристиин аатынан баайынай хаһаайыстыбаларын ассоциацията.

ВНИМАНИЮ ЛИЦ, ЗАНИМАЮЩИХСЯ ПРЕДПРИНИМАТЕЛЬСКОЙ ДЕЯТЕЛЬНОСТЬЮ

Согласно статье 23 Гражданского кодекса РФ, гражданин вправе заниматься предпринимательской деятельностью без образования юридического лица с момента государственной регистрации в качестве индивидуального предпринимателя, а статьей 2 вышеназванного кодекса установлено, что предпринимательской является самостоятельная, осуществляемая на свой риск деятельность, направленная на систематическое получение прибыли от пользования имуществом, продажи товаров, выполнения разного рода работ или оказания услуг лицами, зарегистрированными в этом качестве в установленном Законом порядке. При этом следует подчеркнуть, что при определении облагаемых налогом сумм действует принцип декларирования всех доходов. Действующее законодательство пока не предусматривает всеобщего декларирования гражданами своих доходов. Граждане, имеющие доходы только по месту основной работы, а также граждане, имевшие в течение года доходы до 10 млн. руб. в год, освобождены от подачи деклараций. В обязательном порядке должны представлять декларации граждане, имеющие доходы от предпринимательской деятельности, от сдачи в аренду движимого и недвижимого имущества и другие граждане, имеющие доходы по найму.

Государственная регистрация физического лица, изъявившего желание заниматься предпринимательской деятельностью, осуществляется соответствующей администрацией (улусной, сельской) по месту постоянного жительства этого лица, на основании его заявления, которое должно быть рассмотрено в 15-дневный срок. На основании заявления выдается свидетельство о регистрации гражданина в качестве предпринимателя, в котором кроме данных о гражданине указываются виды деятельности, которыми он будет заниматься. Существующими нормативными документами не предусмотрено ограничения срока выдачи свидетельства, равно не ограничено и количество видов деятельности. При этом следует отметить, что свидетельство не может быть выдано на виды деятельности, на которые имеется специальные запрещения.

За государственную регистрацию гражданин уплачивает регистрационный сбор, предельный размер которого не превышает установленный размер минимума месячной оплаты труда, который уплачивается через учреждения банка и возврату не подлежит.

Свидетельство, дающее право на занятия предпринимательской деятельностью оформляется в 3-х экземплярах, по одному — для учета в налоговой инспекции для самого предпринимателя и для администрации. При утере предпринимателем свидетельства, администрация может выдать дубликат с взиманием 20 % уплаченного ранее сбора. Для изменения (дополнения) видов деятельности необходима новая регистрация с уплатой сбора.

В свидетельство о регистрации можно вписать несколько видов деятельности, которыми желает заниматься предприниматель, в то же время кроме самого физического лица, которое зарегистрировано в качестве предпринимателя, другие лица в свидетельство не могут быть вписаны.

Свидетельство о государственной регистрации предпринимателя утрачивает силу и подлежит возврату органу, выдавшему свидетельство в день подачи заявления о прекращении предпринимательской деятельностью. Свидетельство о регистрации является документом, который предъявляется по требованию должностных лиц налоговых и иных органов при осуществлении ими своих полномочий, т. е., свидетельство — это документ, доказывающий, что ваша предпринимательская деятельность строится на законных основаниях.

А занятия предпринимательской деятельностью, которая не зарегистрирована в установленном порядке, а также если предприниматель занимается деятельностью, не указанной в свидетельстве или если гражданин отказывается предъявить свидетельство налоговому инспектору, налоговый орган обязан взыскать в доход государства все доходы, полученные от деятельности, осуществленной с нарушением и привлечь гражданина к административной ответственности, т. е., штрафу от 2 до 5 минимумов месячной оплаты труда.

Кроме того, отдельными видами деятельности, перечень которых определен Законом, физическое лицо может заниматься только на основании специального разрешения, т. е., лицензии.

Лицензия является официальным документом, который разрешает осуществление указанного в нем вида деятельности в течение установленного срока, а также определяет условия его осуществления. Передача лицензии, а также и свидетельства другому физическому лицу запрещается.

Физические лица, получившие разрешения заниматься предпринимательской деятельностью, обязаны своевременно встать на учет в качестве налогоплательщика в налоговой инспекции по месту осуществления деятельности, либо по месту постоянного жительства. При постановке на налоговый учет предприниматель получает книгу для ведения учета доходов и расходов, которая представляет собой тетрадь с пронумерованными страницами, прошнурованную и скрепленную печатью налоговой инспекции. Тетрадь приобретается физическим лицом самим.

В соответствии со статьей 20 Закона РФ «О подоходном налоге с физических лиц», предприниматели обязаны вести учет полученных в течение года доходов и производственных расходов, связанных с извлечением дохода. Для целей подоходного налога определяется:

— валовый доход;
— расходы, связанные с получением дохода;
— совокупный годовой (чистый) доход;
— сумма вычетов и скидок;
— совокупный годовой облагаемый доход.

У физических лиц, занимающихся предпринимательской деятельностью, размер валового дохода соответствует сумме, полученной в отчетном календарном году выручки.

Из валового дохода для определения налогооблагаемой базы исключаются суммы документально подтвержденных расходов, связанных с получением этого дохода.

Сумма, определенная путем уменьшения совокупного годового дохода на сумму расходов, связанных с извлечением дохода и является базовой величиной для исчисления подоходного налога по установленным Законом ставкам. Не исключаются из совокупного валового дохода расходы на личные нужды плательщика и его семьи (на ремонт и др. расходы, не связанные с получением дохода); понесенные убытки: по оплате процентов по просроченным и отсроченным ссудам, судебные издержки и арбитражные расходы по делам, связанным с деятельностью плательщика; по претензиям юридических и физических лиц, связанных с деятельностью плательщика) также документально не подтвержденные расходы. Затраты (расходы) формируются по элементам:

— материальные затраты;
— амортизационные отчисления;
— износ нематериальных активов;
— затраты на оплату труда;
— прочие затраты.

Документами, подтверждающими материальные затраты являются товарные чеки, торгово-закупочные акты, накладные на отпуск товара с учетом кассовых чеков или корешков приходных кассовых ордеров, подтверждающих оплату данного товара, а также банковские документы, подтверждающие их безналичную оплату.

Амортизационные отчисления производятся по нормам положения о порядке их исчисления в ранго по нормам относятся на затраты, износ малоценных предметов.

Нематериальными активами могут быть различного вида патенты на изобретения и промышленные образцы, стоимость которых на затраты относится также по типу амортотчислений.

В элемент «Затраты на оплату труда» включаются затраты на выплату гражданам вознаграждений по договорам гражданско-правового характера; и другие затраты, подлежащие включению в состав затрат, согласно положений по составу затрат. Далее для исчисления подоходного налога совокупный годовой доход уменьшается на личные вычеты налогоплательщика. К таким вычетам относятся: 1) Однократный минимум оплаты труда за каждый месяц, в течение которого осуществлялась деятельность. 2). Суммы расходов на содержание детей и иждивенцев, которые подлежат вычету на основании заявлений и документов, подтверждающих их наличие. 3). Расходы в виде перечисления средств на благотворительные цели. 4) Расходы на новое строительство, либо приобретения дома, квартиры, дачи. 5). Расходы на оплате 5% отчислений в пенсионный фонд и 3,6% отчислений в фонд обязательного медицинского страхования.

Подоходный налог исчисляется по ставкам, установленным Законом РФ «О подоходном налоге с физических лиц» от 07.12.91 г.

В течение года предприниматели обязаны уплачивать авансовые платежи по согласованию с налоговой инспекцией, по одной трети годового налога, а по истечении года исчисление подоходного налога производится по совокупному годовому доходу от всех источников, включая доходы за любую выполненную работу и который подлежит взысканию до 15 июля года, следующего за отчетным. Для уплаты авансовых платежей установлены следующие сроки — к 15 июля, к 15 августа, к 15 ноября. И, наконец, завершающим этапом годовой деятельности предпринимателя является представление в налоговый орган документа, содержащего сведения о полученных доходах, — декларации, которая представляется за год не позднее 1 апреля года, следующего за отчетным.

Информируя кратко о предпринимательской деятельности, ждем Вас в налоговой инспекции по Чурапчинскому улусу.

Начальник государственной налоговой инспекции по Чурапчинскому улусу, советник налоговой службы II ранга Р. Д. ШАДРИНА.

● УУ—ОЛОХ ТЫЫНА

БИРИЭМЭНИ УТАЛЫТЫМЫАХХА

Сопруунньа улууһугар «Саҥа олох» хаһыаҥка Иннокентий Егоров уонна Петр Аржаков Хаарыылаах бөһүөлэгин туһунан сэһэн суруйбуттара. Аны, биһиги, чурапчылар, саас руоһу хотохтулар. Аны, биһиги, чурапчылар, саас быһыт тыһыгы уулаах кыһыттарбытах. сүтэрбит тылбаатыр дьон ватырбаралааһын эт туеспутуон тыыгрбатах дьон ватырбаран аахпытыа! Ону билигин лаҕаны долобоойутугар аахпытыа! Ону билигин лаҕаны сыйалааҕалпыт. Бэтэрэн сита үчүөттэбэлпит. П. Т. Аржаков эйбах чахчыларын хасыһан, даваа [illegible] сүт курпан сыллар олохтуур, уһаттар кирбиилэригэр сүт курпан сыллар ааспыттарын. [illegible] олох аҕыйах сиргэ дьон [illegible] лар кэлэн элииллэрын. Онон бу от эрахтаһыт сууру [illegible] лар кэлэн элииллэрын. Онон бу от эрахтаһыт сууру [illegible] дьон кэмээригэр олохтоох уулары [illegible] дуо? Ону улууска сайын [illegible] суруйбута дуо? Ону улууһугар салаа [illegible] тахсар уруйэн, кэрэх [illegible] дуу [illegible] абатар суолта биэрэн олох лаҕаны [illegible] Мэлдьи уунан арайдаабыттар [illegible]

дьон дьон лаҕаны сүбэлүргүү саныахтара. Ол тухары уу боппуруоһунан биир да салайааччы ходьох гынан дьарыктамматахтыттан бэрээдэк эрэ саныыгын. Билигин бэйэм эрэ уонна үгүстэр М. Н. Сибиряков уу боппуруоһунай балачча дьарыктаммыт дэкурдук этэ дьаҕ бүччүк санааны истигэр киллэстибит. Саамай элбэх каһыллыннылааах улууc хиннин дьаһалтата оҕоны дьаһайбата сурдээх.

Аасыт саас уокаттарбыт ҕойо эмэ сүүрүгүрэлүбүттэрин үрдүгэн, көрүүт уута эбэлпитэрэ. Хаарыылаах боһута күөлбүт таһымыгар урүйэ буоллар, эбэбиттэр балачча турухтах уулаах этибит. Урут 1980 сыллардаа улахан ууну мулчу туппутуттан урууп онон турдахтарын быһыттах. Хаарыылаах таас быһыта 24 м үрдүктээх быһы урдуктэр [illegible] эрэ кыылаах баара. Быһыы уу кэпчиэбэтигин этэллэр. И. Егоров суруйуу лаҕаны ньибен улаппат, балаҕаныналаахтыт туһунан сэмэй сэнэ сүрүйэн турар. Итини улууc дьаһалтата бэтэрэ [illegible] П. Т. Мэнчэн-Ханаар [illegible] «Якутгидромелиорация» холбоһук ПМК-тын үлэһиттэрэ. Таатта урахх уонна ниэн аласка уууу хаһааммыттара ыелбэт бу курпаннарга, быста урбаттар кэммэдэх буолара саарбаҕа суох. Улуу Сыһыы быһытын аллаан онордорбуо уу сопаланы балачча хаһааныан этибит. Уп сүөрүттан кимбанна, улууc киинин техникалаах тэриллэринг кытта уопсай тылы булдахха, аҕыйах быһыытым чолугар туһэрэр кыахтар баллар.

Хаарыылаах тимир-бетон быһыты аллараа ортуттан 20 сантиметрэй, ициг курдук боробулуохханан хараххыдаах быһыты холбуттар цемент куттахха уонна дэриттэр сабыныахтыы урааттахх, быһыты бөөөрэтэр кыах баар. Элбэх тыыһата уйата лаҕаны хамнуу суоx буолуон сэп. Онуоха бетону кэйиллээчини, матырыйааллары туттуулар себэссабиргэрлин эрэ тахтан бэлэмнээн баран улаан саҕалатахха, быһыны бөөөрдүүр уус лаҕаны буолуо суоба эбэ. Билиигин «Якутгидромелиорация» холбоһук ПМК-та уус специалистара аҕатар киинэ быһыты хайдах онорору ончу билэр уунэ сатыыр дьон. Онон кинилэр салаахалларынан, кэмэлоруэн бу уһаава кылбааннандыктарын дуо?

Иван БАИН, пенсионер.

Эбэрдэлибит!

Күп-күбэй иэзитэн, эбэбитин, Уда эстерэнын, хоту кэнэруллуу кыттылаабын, Чурапчы сэлэн, ыаттыгар олорор МЕСТУНИНОВА Аида Егоровнаны 70 саасыын түолбут дьолуна үбүлүйүүнүн истинник эбэрдэлибит ыгыс мааны кэбиһиэгэр пятан-үөрэтэн, ыал оларбсон, жүн бүгүҥэ дэри кыһалла-хүлэлэ, күүс-көмө буола сылдьаргар иҥ сүрэхтэ таттэк мэхтэнибит.

Бэрэбиэт эйэхэ саҕа, алмаайын күрдүк кытаҕах дорүобуйаны, билиҥи туспутугар кырдьары бэлэмнэнэ үөрэ-көтө ыллыаргар, үһүк сыныалан үөнэ.

Уолуг, кийинтэн, сыртыттарын, бадзын, күүтүүт, сиэпэрик, чугас ойнахтарыг.

х х х

Күкуу кэйинтинэгэ, саҥаспытын, улууспаабы культура управлениетын үлэһитэн Елена Александровна ПОСТНИКОВАНЫ үйэ аҕардаах үбүлүйүгэр иҥэтэн, истиҥник эбэрдэлибит.

Олоҕуог ардыгар Кэстэхүүнтүгэ, оболорбутуугар Аныгыын, Дьаҥалыын ыйбаккар ойорун, дьаҥ-тумсу туораан сырытыы, үлэҕэ-хамнаҕа сытыйаллээх, өлгөм доҕоттоах буолуҥ.

Бары үтүө баҕаларбыт ыытта Соҕуотчүбэ уонна Сергей Бабуоскуулаахтар, Чурапчыттай, Дьокуускайтан, Амматтан, Покровскайтан ойнахтарбыт.

х х х

Таптыыр аҕабытын, эбэбитин, Сылан нэһилиэгэн олохтоохуун, үлэ, тыыл ветерааныи, хоту кэнэруллуу кыттыылаабын ДЬЯЧКОВСКАЙ Роман Николаевичы 60 саасхын туолбукуунан уонна жертэҥнэтиигэр Парасковья Михайловналыын ыал буолан бииргэ олорбуккут 50 сылын туолбутунан итиитик, истиҥник эбэрдэлибит.

Биһиэнэ, 7 оҕолоох, 14 сиэнэ, 2 хос сиэнэ үлэбэ, үөрэххэ, кэрэҕэ үгүйдэ улаатыннарбыккыт, олох суолугар үктэнэрбэккит, күүс-көмө, ойнбул буолбуккут иһин сүһүөхтээх бэйэбит сүгүрүйэ, хоолдьуһаах бэйэбит хонкуйан туран дириҥ махтал-быгыс тиэрдэбит. Эйиҥэ чэгиэн дорүобуйаны, үгүс үөрүүнү көтүүнү, сүүс саасхытыгар диэри сэлгийбэ сылдьыы биһиттэн үөдэргитигэр бэлэмбит. Айыы ыыккыт ирдэстэлэр, майҕаһыннат эҥэрдэстиэ!

Оҕолоргут, кийинтэрэгит, хүтүөттэрэгит Николай, Галина, Степан, Прасковья, Александр, Михаил, Митрофан Дьячковскайдар, Баһылаева Егор, Александра, Степан Лобутар, Евдокия, Иван Парниковтар, сиэнэлэрэгит, хос сиэнэрэгит.

х х х

Күкуутүн сэлэһэр дьоннорбутуун—үлэ, тыыл ветераннарэ, Сылан нэһилиэгин олохтоохторун убайбытын ДЬЯЧКОВСКАЙ Роман Николаевичы 60 саастаах, саҥаспытын Параскоэья Михайловналыын субаҕалаан холбоон ыал буолбуккут 50 сылын туолбэр кыра-баяа күүгүтүнэн долгуйан туран истиҥник эбэрдэлибит.

Роман Николаевичы үтүө суобаскынан-майгыынан, сыралаах үлэҕинэн дьоҥҥо-сэргэҕэ көрөхсөтөн, суобалаан-амалаан сылдьарын эйиҥ барыа махталбытын тиэрдэбит. Эйиҥи олохтуубут сүгүрүйэбит, эйиҥэнэт киэн туттабыт. Чэгиэн-чэбдик дорүобуйаны, күн сирэйэр бэлэ бары үтүөйэ, дьолу-соргуну баҕарабыт, үөрүү-нэттэ үрэ аттыстастыы диэн алгыыбыт.

Чурапчыттан, Кытаҕаттан, Сылыктан, Хатыыттан, Мэҥэ-Хаҥаластан, Дьокуускайтан, Нерюктэттэн бырааттарыгыт, балтыларыгыт, кийинтэрэгит, күүтээччигит, сиэнэрэгит.

х х х

Ыарыһабыллаах күүгүнүтүүн тыыл, ула ветераннаах, хоту кэнэруллуу кыттыылаабын Роман Николаевич, аҕыйаабыт ыала, ула-ветераныын Парасковья Михайловна ДЬЯЧКОВСКАЙДАРЫ ыал буолан торбо буруоҥу уларыллыккыт 50 сыла туолан, көҥүл дэмүс сыһыаннаһыытыгар уонна Роман Николаевичы 60 саастыкка итиитик, истиҥник эбэрдэлибит. Оболоргут, сиэнэргит дьоллоругар өссө да үһүнүк, дорүобуйдук олоруҥутугар баҕарабыт.

Сылыктан Евдокия, Федор, Анна, Иван Друзьяновтар, Дьокуускайдан Анна, Иннокентий Артамоновтар, Вера, Николай, Вася, Федя Друзьяновтар, Мэҥэ-Хаҥаластан Тактуруттан Елена, Андриан Тарабукиннар.

«Санга олох» маҕаһыынтыа

Атыыга киирдилэр:

860 граммаах бэлэскэлээх отуруу—14 тыһ. солк.

Бөрүүн—1 кг, 23 тыһ. солк.

Пачкалаах бэчиэньэлэр.

«Сяф-моженг» дорүоһэ (Франция).

Ыһыллар шоколадтаах, тэпс камплеттэр, «Марс», «Сникерс», «Баунти» батончиктар.

Жвачкалар.

Канцелярскай табаардар:

пеналлар, энэйэх хараҥдаастар, киистэлээх анаарэлэ.

Кыра кырыттар купалыыктара—20 тыһ. солк.

Дьиэ, олуруот үөҥүн-көбүүрүн (тараканы, кулаҕыыны, сахсыҥаны, хомурдуостары уо. д. а.) суох оҥорорго туттуллар «Фенаксин» үрдүк кедьүүстээх уонна хумаартан, бырдахтан, кэмүсвэкэр «Экстра» эйгэри, сэксырааны сылыарар лиэктэнэ (жуколовку).

Сымыттыыр муруссаларга уонна чоллоруускаадга бэриллэр «Рябушка», «Солнышко» витаминнай-минеральнай эбиликтэр (премикстэр) эбэҥ кэлтэлэр—бакыатыгэра 32-ни тыһ. солк. Оҥу тэпэ сибиниэльэтэрга бэриллэр «Дюрэка» пятажиннай-минеральнай эбилик атыыга таһаарылыыга.

АТЫЫЛЫЫБЫТ

1993 сыллаабы, ииитэйдэрдээх КамАЗ-5320 автомашинаны.

«Иж-Планета-5» мотоциклы—6 мол. солк.

УАЗ автоэсэнатыгы—780. тыһ. солк.

УАЗ аэрэтизаторыгы—200. тыһ. солк.

Автоэйэчиннэлэр сэпкэ наппы салпаас, эластарын, тутуу матырыйаалларын, бородууктаагы.

Чурапчы сэлэҥнэтиттэр 8х16 м дьиэ кэлгэбүүн, буллуустаах.

Сварщиктыыр-монтажниктыыр үлэлэри толоробут. Баанньык олохторун, емкостары оҥорорго сакаастаары көҥүүбүт.

Чурапчы сэл. Рабочая уул. 19 №-гэр эбэтэр 21-982 тел. билиҥ.

«Юрюм» ХЭТ.

х х х

Сүһэллэх Чурапчы сэл. Набережной уул. 33 «а» №-гэр баар «Автосервис» ЧП сарайын. 2 хаһыына турар киистэлээх. Сыаната—келсэтиҥнэн. Северной уул. 31 №-гэр эбэтэр таражка пэлэн билиҥ.

х х х

Одьулуун нэһилиэгин. Дьабыйаа бөҥүөлэгэр 7х7,5 м дьиэнэ. Улаҕатыттар ампаардаах. Бу-хуустаах, сарайдаах. оҥуруот сирдээх. Сыаната—хаҥсэтиннэн, чапчаҥы. Эбэтэр эйиги варианнаргыт. Уһун Күөл бөҥүөлэгин Озернай уул. 4 №-гэр эбэтэр 21-205 тел. (Макаров) билэсэргитигэр.

х х х

Сүһэйдэх үүгүэй туруктаах ГАЗ-24 («Волга») автомашинаны.

Эйиэ үүгүэй туруктаах «Ява-350» мотоциклы.

Сыыналара—келсэтиҥнэн 23-323 (Түөйэ) тел. билэсиҥ.

х х х

1993 сыллаабы, сүүрэ-сылдьар үүгүэй туруктаах УАЗ-31512 автомашинаны. Сыаната—25 мил. солк. 21-780 тел. үлэ чааһыгар жэнжиттэн билэсэргитигэр.

х х х

Чурапчы сэлэҥнэтиттэр Мурун-Тыымпыйаҕа баар упаайбалаах гараһы. Иннэр бааннаныктаах, котельнайдаах, аравс наһы, тимэри-тэлгэстэр станоктардах, УАЗ-фургон автомашиналаах. Оҥу-тарыыны аравс инструменнардаах, сэлиэвс чэлэ-тардаах.

Оолоор дьиэ атыылаһыа эбэтэр атастаһыа эйиэбит.

21-315 тел. билэсэргитигэр.

х х х

Оболоох ыанар тиһиҥнэн. 21-942 тел. билиҥ.

Кузьмина Ольга Дмитриевна аатыгар 1992 сыл бэс ыйын 17 күнүгэр бэриллибит А сериялаах, 650684 №-даах Сылан орто оскуолатын бүтэрбитин туһунан аттестат сүппүтүнэн, ыйыга суобуллан аҕыллар.

МАХТАНЫБЫТ

Күкуу жэрэбиэнэ, аҕабыт, эйэҕэстэн ТАРАСОВ Константин Васильевичы сүтэрбит ыарахан нүүнээрбитигэр күүс-көмө буолбут фортоно кэһиллэ-нэн дьаһалгатын бэлиэлэгэр Фатьянов Иннокентий Афанасьевичка, эмтээбит врачтыгар Павлов Даниил Васильевичка, аймахтарбытыгар Васильевтарга, «Северная» туалба бары плохтоохторугар барҕа махтал тылларын тиэрдэбит.

Үтүө саҥаалаах дьоммутугар чэгиэн-чэбдик дорүобуйаны, дьолу-соргуну баҕарабыт.

Кэргэн, оболоро, сиэннэрэ.

х х х

Тапталлаах суос-соҕотох уолбутун ПОПОВ Валентин Валентиновичы эдэр сааһыгар. Дьокуускай куораккатаа сэһүҥэрэйин сүтэрбит ыарахан күннэрбиттэгэр ыһыллабытын тэҥнэ үлэлэстэн моральнай, материальнай да өттүттэн туоҕа баһардарыгын күүскэ-ыма, суба-аһа буолбут республиканскай балыыһа сэрбиэһин директорыгар, Ольгуунаабы «Күн-чэҕэ» үһүйээн, ПТУ, участковай балыыһа, орто оскуола коллективтарыгар, олохтоох ыһаналта өһүөрэлэрэ үлэһиттэригэр «Эрчим» түгэнэйдээх олохтоохторугар, аҕабут бииргэ үөрэммит табаарыстарбытыгар, бары аймахтарбытыгар, көмүү үгүчүгүн суол кулабаһыттан ыгыныбакка түгэнэри, долгуйалыыга тиэйэн тэбээрбит автобус суоппарыгар Дьячковскай В. Э., сүүрбүт-көнүт суоллардаага Павлов Н. Н., Ефремов Д. Д., Селолящев Е. Н. Бирюшков Л. С. уонна табаарыстарбытыгар Саввинаабаа, Габышевтарга, Портянкиналаага, Алексеевтэрэ, Поселькаайдарга хайдах махтанабытын билбэппит, халлаантан сэрэ диэри бодугуйан буолуҥ, сүһүөхтээх бэйэбит сүгүрүйэбит.

Киниэлэрэ маанылаан, түгэннэр бүгүлбэтыгыттар, бары үүтэйэн-кэрэйэн, дьолуун дорүобуйалаан, ыллаан-тоҕон олоҕу баҕарабыт.

Ольгуунтан төрөппүттэрэ.

УЛЭБЭ ЫҢЫРАЛЛАР

ЛУК-ГАЗ 52 автомарииҥа суоппары.

Чурапчытаабы ветстанция.

х х х

Оттук маһы бэлэминнэр аллараа ыскылаабыка оҥоранныгыт.

Дьиэ-уот, коммунальнай хаһаайыстыбы холбоһута.

Аммосова Марфа Николаевнаҕа бэриллибит хоту кэнэруллуу кыттыылаабын 1287 №-даах дипломбыгыттаабытын сүтүппүтүнэн, ыйыга суобуллан аҕыллар.

Тапталлаах кэргэммин, аҕабыт, эйэҕэстэ. Хотоҕо нэһилиэгэгэ олохтоово. колхозтаа-тутуу потерана. бастыҥ механизатор

ТАРАСОВ Константин Васильевич

бэс ыйын 28 күнүгэр ыарахан ыарыыттан эмиэхэ өлбүтүгэр, дириҥник курутуйбут туоҕу, бары аймахтарбытыгар, табаарыстарыгар, билэр дьоҥноругар жһиткинарабит.

Кэргэн, оболоро, кийинтэрэ, күүтээ-рэ, сиэннэрэ.

Чурапчы сэлэҥнэтиттэн олохтооҕо

АФАНАСЬЕВА Мария Иннокентьевна

үйэн ыарахан ыарыыттан өлбүтүнэн дириҥ курутуйуутун тиэрдэллэр:

—Бииргэ төрөөбүт балтыгар Попова Дарья Иннокентьевнаҕа Чурапчы орто оскуолатын 1970 сылтаахха бииргэ үөрэйэн бүтэрбит дьүөгэлэрэ.

—Кэргэннэр бөлөҕөрүн үлэһиттэрэгэр Афанасьев Прокопий Семеновичка, оболоругар «Теккоммунэнергө» предприятие Чурапчытааҕы филиалын администрациятыгар, профкомуттан [illegible]

Чурапчытааҕы киин рынок предпринимателэ

ГУРЬЕВ Аркадий Борисович

эмиэхэ өлбүтүнэн дириҥ курутуйуутун тиэрдэллэр:

—Кэргэннэгэр, оботторбутугар ыарахан ыарыыттарыгар.

Редактор Г. Г. ПОПОВ.

НАШ АДРЕС: 678760, с. Чурапча, ул. Карла Маркса, 50 лет. РЕДКОЛЛЕГИЯ редактор—21-253, отдела—21-255, общий—21-265.

Учредители (соучредители) газеты — Редакция, Администрация улуса. Издательско-полиграфическое комбинат «Саландаатрафимаҕа». Газета издается на чыгыллаах тылынан, бииргэдэ на өттүгэйдээх, сэттиэгэйдээх и субботаҕа. Индекс газеты 54057, объем—1 усл. п. л. тир. 4-й завод.

Адрес куупуо ыытыы-сатыа редакция аныыларгар ыытыллыбат. Суруйуу ыйыллыбат материаллары ис сатыыбыт кэлэр суруйбат курдук.

ЗАКАЗ № 78 Чурапчинская типография Якутского издательско-полиграфического комитета «Сахаполиграфиздат». г. Чурапча, ул. Карла Маркса, 50 лет. Подписано в печать 05.07. 18 ч. (гр. 18.00). Тираж 2585.